

Turizm Yatırımlarının Yerel Halka Etkileri: Sille Örneği*

The Impact of Tourism Investments on Local Communities: The Case of Sille

Semih BÜYÜKİPEKÇİ** - Muhammed Said YOĞURT***

* Bu çalışma, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD'nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilen "Turizm Yatırımlarının Yerel Halka Etkileri Üzerine Bir Araştırma: Sille Örneği" başlıklı çalışmadan türetilmiştir.

** Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği ABD, ORCID: 0000-0002-5617-4021, sbipekci@selcuk.edu.tr

*** Yüksek lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği ABD, ORCID: 0009-0001-3540-2240, m.said@outlook.com

Makale Türü

Article Type

Araştırma Makalesi
Research Article

Geliş Tarihi

Received

28.07.2025

Kabul Tarihi

Accepted

18.09.2025

Önerilen Atf Şekli /

Recommended Citation:

Büyükepekçi, S. & Yoğurt, M. S. (2025). Turizm Yatırımlarının Yerel Halka Etkileri: Sille Örneği, Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi, 20, 14-30.

ÖZET

Bu çalışma, Konya ili Sille Mahallesi'nde gerçekleştirilen turizm yatırımlarının yerel halk üzerindeki ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerini objektif ve katılımcı bir yaklaşımla incelemeyi amaçlamaktadır. Özellikle yaş, gelir, eğitim ve çalışma durumu gibi demografik değişkenlerin yerel halkın turizme ilişkin algıları ile aidiyet ve yaşam tatmini düzeyleri demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırma, nicel betimsel tarama modeline dayalı olup, veri toplama süreci olasılıksız örnekleme yöntemiyle seçilen 307 katılımcıya uygulanan anket ile gerçekleştirilmiştir. Anket formunda kullanılan ölçek 5'li Likert tipi olup, turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerini ölçen üç alt boyuttan oluşmaktadır. Veri analizi SPSS 25.0 ile yapılmış, normal dağılım koşulu sağlanamadığından dolayı Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis gibi non-parametrik testler tercih edilmiştir. Bulgular cinsiyet ve medeni durum değişkenlerinin turizm algısını anlamlı şekilde etkilemediğini göstermektedir. Ancak yaş, eğitim düzeyi, gelir düzeyi ve çalışma durumu açısından anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Örneğin, genç katılımcılar çevresel etkileri daha olumsuz değerlendiren; emekli ve düşük gelir grubundaki bireyler ekonomik etkileri daha baskın olumsuzluk olarak algılamaktadır. Eğitim düzeyi ve gelir arttıkça, turizme ilişkin olumlu algı düzeyi anlamlı biçimde yükselmektedir. Bu çıkarımlar, yerel halkın heterojen yapısının demografik farklılıklar temelinde ayrıştırılmadan kabul edilmemesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, turizm yatırımlarının uzun vadeli sürdürülebilirliği için yerel halk katılımının artırılması, birey gruplarına göre farklılaştırılmış politikaların uygulanması, ekonomik faydaların adil paylaşımının sağlanması ve çevresel etkilerin sosyal boyutla dengelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Turizm Yatırımları, Turizmin Etkileri, Sille.

ABSTRACT

This study aims to examine the economic, socio-cultural, and environmental impacts of tourism investments in the Sille neighborhood of Konya Province on the local community using an objective and participatory approach. In particular, demographic variables such as age, income, education, and employment status were examined in terms of the local community's perceptions of tourism and their levels of belonging and life satisfaction. The research is based on a quantitative descriptive survey model, and the data collection process was carried out through a questionnaire administered to 307 participants selected using a non-probability sampling method. The scale used in the questionnaire is a 5-point Likert type, consisting of three sub-dimensions measuring the economic, socio-cultural, and environmental impacts of tourism. Data analysis was performed using SPSS 25.0, and non-parametric tests such as Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis were preferred since the condition of normal distribution could not be met. The findings indicate that gender and marital status variables do not significantly affect the perception of tourism. However, significant differences were found in terms of age, education level, income level, and employment status. For example, younger participants evaluated environmental impacts more negatively, while retired individuals and those in the low-income group perceived economic impacts as more dominant negative factors. As education level and income increase, the level of positive perception of tourism increases significantly. These findings highlight that the heterogeneous structure of the local population should not be accepted without considering demographic differences. In line with the research findings, it is recommended that local community participation be increased, differentiated policies be implemented according to individual groups, the fair distribution of economic benefits be ensured, and environmental impacts be balanced with social dimensions in order to ensure the long-term sustainability of tourism investments.

Keywords: Tourism, Tourism Investments, Tourism Impacts, Sille

GİRİŞ

Turizm, yalnızca bireylerin seyahat ihtiyaçlarını karşılayan bir faaliyet olmaktan öte, ekonomik kalkınma, sosyal gelişim ve kültürel mirasın korunmasında stratejik bir araç olarak değerlendirilmektedir (Sharpley, 2009). Özellikle gelişmekte olan ülkelerde, doğru planlanmış turizm yatırımları istihdam yaratma, gelir artışı sağlama ve yaşam kalitesini yükseltme gibi çeşitli faydalar sunarak yerel halkın refah seviyesini artırma potansiyeline sahiptir (Turan Koyuncu, 2024; 321; Akorio, Turyamureeba, Tugume ve Eze, 2024). Bununla birlikte, kontrolsüz büyüme ve plansız yatırımlar, doğal kaynakların aşırı kullanımı, kültürel değerlerin ticarileşmesi ve toplumsal yapının bozulması gibi çeşitli sorunlara yol açabilmektedir (Cohen, 1988). Bu nedenle son yıllarda turizmin ekonomik getirilerinin yanı sıra, çevresel sürdürülebilirlik ve sosyo-kültürel etkileri de akademik ve politik düzeyde önemle ele alınmaktadır.

Sürdürülebilir turizm, mevcut nesillerin ihtiyaçlarını karşılarken, gelecek nesillerin doğal ve kültürel kaynaklardan yararlanma hakkını gözetmeyi amaçlamaktadır. Bu yaklaşım, turizmin sadece gelir odaklı değil, aynı zamanda ekolojik denge, kültürel mirasın korunması ve yerel halkın karar süreçlerine katılımı gibi ilkelerle yürütülmesini gerektirir. Nitekim Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) sürdürülebilir turizmi, doğal çevreye duyarlı, kültürel özgünlüğü koruyan ve yerel toplulukların sosyo-ekonomik fayda elde etmesini sağlayan bir kalkınma modeli olarak tanımlamaktadır (World Tourism Organization (UNWTO), 2005).

Türkiye’de yerel ölçekte artan turizm yatırımları, geleneksel zanaatların yeniden canlanması, kırsal istihdamın güçlenmesi ve kültürel mirasın görünürlük kazanması açısından dikkate değerdir (Tosun, 2001; 297). Konya iline bağlı Sille yerleşimi, bu sürecin örneklerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Sille, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait izler taşıyan tarihî yapıları, zengin mimarisi ve çok kültürlü geçmişiyle önemli bir kültürel miras alanıdır (Tapur, 2009). Aya Elena Kilisesi, camiler, hamamlar, çeşmeler ve geleneksel konut dokusu, bölgeyi cazip bir turizm destinasyonu hâline getirmiştir (Büyükşalvarcı, Akmeşe ve Aras, 2016). Ayrıca, Sille’ye özgü halıcılık, çömlekçilik ve mum yapımı gibi geleneksel el sanatları, turizm faaliyetleri sayesinde yeniden görünürlük kazanarak yerel ekonomiye katkı sunmaya başlamıştır (Seçim ve Arslan, 2023; 78). Ancak bu gelişimin uzun vadeli ve dengeli biçimde sürdürülebilmesi için, turizmin yaratabileceği sosyo-kültürel dönüşümlerin de dikkate alınması gerekmektedir. Turizm yoğunluğu arttıkça, geleneksel yaşam biçimlerinin ticarileşmesi, kültürel yozlaşma ve toplumsal huzursuzluk gibi riskler söz konusu olabilmektedir (Greenwood, 1989). Bu nedenle, yerel halkın turizm süreçlerine aktif katılımı ve elde edilen ekonomik faydanın adil biçimde paylaşılması, olumsuz etkileri azaltmak açısından kritik önemdedir (Timothy, 1999).

Sille özelinde yerel halkın turizmin çok boyutlu etkilerine dair bugüne dek kapsamlı bir analize rastlanmamıştır. Özellikle demografik gruplar arasındaki algı farklılıkları ve bunların aidiyet/yaşam tatmini ile ilişkisi literatürde eksik kalan bir noktadır. Bu çalışma, söz konusu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Alışmada, Sille bölgesinde gerçekleştirilen turizm yatırımlarının yerel halk üzerindeki etkileri incelenmiş; ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlar temelinde değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırmanın amacı, sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda yerel halkın ihtiyaç ve beklentilerini merkeze alan bir turizm yönetimi modeline katkı sunmaktır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Turizm ve Turizm Yatırımları

Turizm, yalnızca bireylerin seyahat ihtiyacını karşılayan bir faaliyet olmaktan öte, ekonomik büyüme, kültürel etkileşim ve sosyal kalkınma gibi çok yönlü katkılar sunan dinamik bir sektördür (Boz, 2019). Kavramsal olarak çokdisiplinli bir yapıya sahip olan turizm, tarihsel süreçte ticari, dini ve askeri seyahatlerden modern kitlesel turizme evrilmiş; sanayi devrimi, ulaşım olanakları ve gelir düzeylerindeki artışla birlikte hızla gelişmiştir (Şengel, 2021). Bu yapısal dönüşüm yalnızca ekonomik bir olgu olarak kalmamış; aynı zamanda turizmin sosyal ve kültürel boyutlarına artan biçimde vurgu yapılan bir alan haline gelmiştir. Turizm, destinasyon bölgelerinde gelir artışı, istihdam fırsatları ve altyapı gelişimi gibi ekonomik faydaların yanı sıra, toplulukların kendine özgü kültürel değerlerinde gurur ve dış dünyayla etkileşim imkanlarını da beraberinde getirmektedir (Agarwal, Isha, Irappa, Akaremsetty ve Shekhar, 2023). Bu bakımdan turizm etkilerinin analizinde yerel halkın refahı, toplumsal uyum ve çevresel sürdürülebilirlik gibi çok boyutlu kriterlerin dikkate alınması gerekmektedir (Godovykh, Fyall ve Pizam, 2025). Sosyokültürel açıdan değerlendirildiğinde ise, turizm aktiviteleri yerel topluluklarla turistler

arasında karşılıklı bir etkileşim oluşturmaktadır. Bu durum kültürel alışverişi besleyerek hem ev sahibi hem de ziyaretçi tarafında fayda yaratmaktadır. Ancak, hızlı gelişen turizm süreçleri zaman zaman kültürel otantikliğin yitirilmesine ve kültürel ticarileşmeye yol açabilmektedir (Amoiradis, Velissariou ve Stankova, 2021). Bu nedenle, turizm politikalarının tasarımında disiplinlerarası bir yaklaşım benimsemek; ekonomik büyüme hedefleri ile sosyal adalet, kültürel bütünlük ve çevresel koruma gibi hedefleri entegre edecek stratejiler geliştirmeyi gerekli kılmaktadır. Araştırmalar sürdürülebilir turizmde başarılı olmanın yolunun yerel halkın karar alma süreçlerine dahil edilmesinden, yönetim yapılarının güçlendirilmesine ve çevreye duyarlı planlamaya kadar uzanan kapsamlı politikaları içerdiğini göstermektedir (Calero ve Turner, 2019; Robina-Ramírez, Torrecilla-Pinero, Leal-Solís ve Pavón-Pérez, 2024).

Turizm yatırımları, ekonomik kalkınma, kültürel entegrasyon ve yerel refah açısından stratejik bir araç olarak değerlendirilmektedir. Günümüzde turizm sektörü, istihdam yaratma kapasitesi, döviz kazandırıcı etkisi ve sosyo-kültürel işlevleriyle dünya ekonomisinin en dinamik sektörlerinden biri haline gelmiştir (Karadeniz, Kandır ve Önal, 2007). Belediye ve kamu kuruluşlarının sadece altyapı yatırımlarıyla değil, aynı zamanda kültürel etkinlikler, fuarlar ve festivaller yoluyla yerel ekonomiye katkı sağlayacak turizm faaliyetlerini desteklemeleri gerektiği vurgulanmaktadır (Azaklı ve Özgür, 2006). Yerel kalkınmanın bir yansıması olarak turizme yapılan yatırımlar, toplumun yaşam kalitesini artırmak, girişimciliği teşvik etmek ve bölgenin ekonomik potansiyelini harekete geçirmek açısından kritik bir rol üstlenmektedir (Arslan, 2022). Öte yandan, turizm yatırımlarının başarıya ulaşabilmesi için yerel halkın desteği ve katılımı kritik öneme sahiptir. Yerel halkın turizme yönelik olumlu tutum geliştirmesi, özellikle ekonomik fayda beklentisi, karar alma süreçlerine katılım olanakları ve yaşadığı çevreyle kurduğu bağ gibi faktörlere bağlı olarak şekillenmektedir (Ertuna, Güney, Güven ve Aydemir, 2012). Nitekim halkın, turizmin kente ekonomik katkı sağlayacağına, istihdam yaratacağına ve bölgenin tanıtımına katkı sunacağına inandığı çalışmalar mevcuttur (Özdemir ve Kervankıran, 2011). Ayrıca turizm yatırımlarının sürdürülebilirliği, yerel halkın yalnızca hizmet sunumu açısından değil, aynı zamanda doğal ve kültürel mirasın korunmasında aktif rol üstlenmesiyle daha da güçlenmektedir (Saribaş ve Adanalı, 2012).

Sille'nin Tarihi, Yapısı, Kültürel ve Turistik Değerleri

Konya il merkezine yaklaşık 8 km uzaklıkta bulunan Sille, dağlar arasındaki (Takkeli, Gevenli Dağı, Büyük Gevele Dağı ve Kaburga Dağları) Sille Vadisi'ne konumlanmış, 5.000 yıllık geçmişe sahip köklü bir yerleşim yeridir (Aklanoğlu ve Erdoğan, 2011; 122). Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan bu yerleşim, tarih boyunca ticaret yolları üzerindeki konumuyla stratejik bir öneme sahip olmuştur (Çaycı, 1996). Kaya oyma evler, kiliseler ve çok sayıda arkeolojik yapı, bölgenin erken dönem yerleşim dokusuna işaret etmektedir. Bizans döneminde yapılan Aya Eleni Kilisesi gibi yapılar, Hristiyanlık tarihindeki önemini ortaya koyarken, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde inşa edilen cami, hamam ve konaklar bölgenin çokkültürlü yapısını desteklemektedir (Mimiroğlu, 2012; Konyalı, 1997).

Günümüzde birinci derece arkeolojik ve kentsel sit alanı ilan edilen Sille, hem dini hem de sivil mimari yapılarla zenginleşmiş önemli bir kültür turizmi destinasyonu haline gelmiştir (Tapur, 2009). Aya Eleni Kilisesi, Ak Manastır, Gevale Kalesi, Sille Konağı gibi tarihi yapılar kadar Ak Cami, Karataş Cami ve Hacı Ali Ağa Hamamı gibi Osmanlı dönemi eserleri de dikkat çekmektedir. Sille Müzesi, Zaman Müzesi ve Aya Elenia Müzesi gibi yapılar, bu tarihsel katmanları günümüz ziyaretçilerine sunmakta ve kültürel sürekliliği sağlamaktadır (Özyurt ve Dişli, 2021;173).

Sille yalnızca yapısal mirasıyla değil, aynı zamanda kültürel zenginlikleriyle de öne çıkmaktadır. Testicilik, çömlekçilik, halıcılık ve mumculuk gibi geleneksel zanaatlar, hem ekonomik hem de kültürel değer olarak önemini sürdürmektedir (Tapur, 2009:15; Taşçı, 2020). Özellikle seramik üretiminde kullanılan Sille taşı, fiziksel ve kimyasal özellikleri sayesinde hem yerel üretim hem de sürdürülebilirlik açısından dikkat çekici bir malzemedir (Çetintaş, 2018).

Sille, Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde nüfus mübadelesi sebebiyle önemli bir nüfus kaybı yaşamıştır. Bu nüfusun büyük çoğunluğu günümüzde Yunanistan'da Sille kültürünü yaşatmaya devam etmektedir (Mimiroğlu ve Salkitzoglou, 2019). Sille'de, kültürel mirasın korunmasına yönelik farkındalık yaratmayı amaçlayan bilimsel etkinlikler yapılmaktadır. 2013 ve 2024 yıllarında düzenlenen Uluslararası Sille Sempozyumu gibi organizasyonlar, bölgenin kültürel değerlerinin akademik düzeyde ele alınmasına katkı sağlamıştır (Selçuklu Belediyesi, 2024). Yunanistan'da yaşayan mübadillerin getirdiği eserlerin sergilendiği uluslararası sergiler ise, Sille'nin kültürlerarası mirasını gözler önüne sermektedir. Göç, toplumların kültürlerini etkileşimle birlikte

taşımalarına sebep olan kültürel bir olgu olarak mutfak etkileşimine de neden olmaktadır (Dayan ve Yıldırım, 2024). Gastronomi turizmi destinasyonların tanıtımında büyük etkiye sahiptir (Akgöz, 2023). Sille'nin kültürel mirası, mutfak değerleri ve halk sanatıyla da bütünleşerek büyük bir potansiyel taşımaktadır. Bölgenin gastronomik potansiyeli, kültür turizmi açısından değerlendirilmekte; ziyaretçilere otantik bir deneyim sunmaktadır (Büyükşalvarcı, Şapıcılar ve Yılmaz, 2016). Aynı zamanda Sille halkının turizme karşı genel olarak olumlu bir tutum sergilediği ve turizmin yerel kalkınmaya katkı sağladığı da yapılan araştırmalarda ortaya konulmuştur (Ertaş, Sönmez, Torun ve Kulak Torun, 2017).

Sürdürülebilir turizm kapsamında doğal kaynakların korunması, el işçiliklerinin devamlılığı, yöreye özgü mutfak kültürünün korunması gibi somut olmayan kültürel miras (SOKÜM) öğelerinin, kalkınmada ve turizmde büyük bir önemi olduğu düşünülmektedir (Okuyucu ve Somuncu, 2012; Ünüvar, Yıldırım ve Önal, 2025). Yerel yönetimlerin son yıllarda yürüttüğü restorasyon, çevre düzenlemesi ve tanıtım projeleri sayesinde Sille'nin turistik potansiyeli daha da artmıştır. Selçuklu Belediyesi'nin öncülüğünde hayata geçirilen çalışmalar kapsamında, Aya Eleni Kilisesi, Hacı Ali Ağa Hamamı ve Sille Konağı gibi pek çok yapı restore edilerek kamuya kazandırılmıştır. Ayrıca Sille Deresi ve çevresinde yürütülen peyzaj düzenlemeleri ile bölgenin estetik dokusu güçlendirilmiştir. Ayrıca bölgedeki mağaralar, çarşı projesi, baraj gölü ve etrafındaki rekreasyon çalışmaları Sille'nin çekiciliğini arttıran diğer unsurlardır (Bölükbaş ve Büyükipekci, 2020). Bu çalışmalar, Sille'nin hem yerli hem de yabancı turistler için cazibe merkezi haline gelmesini sağlamıştır (Selçuklu Belediyesi, 2024). Özellikle dere ve etrafındaki dönüşüm sayesinde Sille çok fazla rağbet görmeye başlamış; yerel turistler başta olmak üzere yabancı turistlerin de uğrak noktası haline gelmiştir. Sille'de günümüzde birçok işletme gerek Sille mutfağını gerekse Konya ve Türk mutfağını yansıtan menülerle hizmet vermektedir (Ünüvar ve Yıldırım, 2025).

Tüm bu nitelikleriyle Sille, tarihî ve kültürel dokusunu koruyarak turizmde sürdürülebilir gelişimi hedefleyen örnek bir destinasyon olarak öne çıkmaktadır. Tarihi ve kültürüyle keşfedilecek daha birçok özelliği bulunan Sille, sahip olduğu turizm potansiyeli ve bu kapsamda yapılan yatırımlara yerel halk tarafından nasıl yaklaşıldığı konusu önemlidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma, Konya ili sınırlarında yer alan tarihi ve kültürel öneme sahip Sille Mahallesi'nde gerçekleştirilen turizm yatırımlarının yerel halk üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlardaki etkilerine yönelik yerel halkın algısı analiz edilmiş; ayrıca aidiyet duygusu ve yaşam tatmini düzeyleri demografik değişkenler (yaş, cinsiyet, gelir, eğitim düzeyi ve çalışma alanı) bağlamında incelenmiştir.

Çalışmanın bir diğer amacı, sürdürülebilir turizm politikalarının geliştirilmesine katkı sunmak üzere yerel halkın turizmle ilişkin algılarının anlaşılmasını sağlamaktır. Bu kapsamda elde edilen bulgular, yerel yönetimler ve turizm planlamacıları için katılımcı, kapsayıcı ve yerel değerleri gözetken stratejiler oluşturma açısından yol gösterici nitelik taşımaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel tarama modeli çerçevesinde, tekil örnek olay (Sille) üzerinden yapılandırılmıştır. Araştırma, Sille Mahallesi'nde ikamet eden bireylerin, turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine ilişkin algılarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, katılımcıların demografik özelliklerine göre söz konusu algılarında farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Konya ili Selçuklu ilçesine bağlı Sille Mahallesi'nde yaşayan bireyler oluşturmaktadır. Çalışmada, kolayda örnekleme (convenience sampling) yöntemi tercih edilmiş olup, evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığından, literatürde önerilen minimum katılımcı sayısını aşan 307 kişilik örneklem yeterli bulunmuş; katılımcılardan çevrim içi ve yüz yüze yöntemlerle veriler toplanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan ve daha önceki benzer çalışmalara dayalı olarak yapılandırılmış bir anket formu ile toplanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır: İlk bölümde katılımcılara ait demografik bilgiler; ikinci bölümde ise Turizmin Etkileri Ölçeği (olumlu/olumsuz ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkiler, aidiyet duygusu ve yaşam tatmini)

düzeylerine ilişkin maddeler yer almaktadır. Kullanılan ölçek 28 maddeden oluşmakta ve maddeler 5'li Likert tipi ile derecelendirilmiştir (Ayazlar ve Ayazlar, 2016).

Verilerin Analizi

Toplanan veriler, SPSS 25.0 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım göstermemesi nedeniyle, parametrik olmayan analiz teknikleri tercih edilmiştir. Bu bağlamda, Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri kullanılmış; anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak belirlenmiştir. Ayrıca, her bir alt boyut için güvenilirlik (Cronbach's Alpha) değerleri hesaplanmış ve analiz öncesinde normallik testleri gerçekleştirilmiştir.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Demografik Bulgular

Araştırmanın örneklemini oluşturan 307 katılımcının demografik özellikleri; cinsiyet, yaş grubu, eğitim durumu, gelir düzeyi, çalışma alanı ve Sille'de ikamet süresi olmak üzere altı temel değişken kapsamında değerlendirilmiştir. Bu veriler, çalışmanın temsil gücünü ve elde edilen bulguların hangi sosyo-demografik yapı içinde şekillendiğini ortaya koymaktadır (Tablo 1).

Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı dengeli olup, katılımcıların çoğunluğunu erkekler (%52,8) oluştururken, kadın katılımcıların oranı %47,2'dir. Bu dağılım, verilerin toplumsal cinsiyet açısından dengeli bir şekilde temsil edildiğini göstermektedir. Yaş gruplarına göre en yüksek katılım en yüksek oran %23,8 ile 15-25 yaş grubundadır. Bunu %20,8 ile 56-65 yaş grubu, %16,6 ile 46-55 yaş grubu ve %13,7 ile 26-35 yaş grubu takip etmektedir. Yaşlı (66+) bireylerin katılımı %9,1'dir. Bu da tüm yaş gruplarının çalışmada temsil edildiğini göstermektedir. Eğitim düzeyi açısından katılımcıların büyük çoğunluğu (%63,8) ilköğretim mezunudur. Lise mezunları, 80 kişi (%26,1) ile ikinci en büyük grubu oluştururken, ön lisans mezunları 9 kişi (%2,9) ile daha düşük bir temsile sahiptir. Lisans mezunları, sadece 8 kişi (%2,6) ile örnekleme çok az yer alırken, lisansüstü mezunları 14 kişi (%4,6) ile sınırlı bir katılım göstermektedir. Aylık gelir dağılımı incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğu aylık geliri 17.000-30.000 TL arasında (%55,4) olan bireylerdir. En yüksek katılım, 17.000-30.000 TL arası gelire sahip olan gruptadır. Bu grup, toplamda 170 kişi ile araştırmanın en büyük gelir grubunu oluşturarak katılımcıların %55,4'ünü temsil etmektedir. İkinci en büyük grup ise, 17 Bin ve altı gelir seviyesine sahip katılımcılardan oluşmaktadır; bu grupta toplamda 110 kişi (%35,8) yer almaktadır. 30.000 TL ve üzeri gelir seviyesine sahip olan grup ise en düşük katılımı göstermekte olup, bu grupta toplamda 27 kişi (%8,8) bulunmaktadır. Araştırmada, katılımcıların büyük çoğunluğunun orta gelir seviyesinde (17.000-30.000 TL arası) yer aldığı görülmektedir. Düşük gelir seviyesindeki (17 Bin ve altı) katılımcıların oranı da oldukça yüksektir, ancak yüksek gelir grubundaki katılımcılar sınırlı sayıdadır. Bu durum, araştırmanın daha çok düşük ve orta gelir seviyesine sahip bireyleri kapsadığını göstermektedir. Katılımcıların çalışma alanlarına göre dağılımında en yüksek katılım turizm sektöründen (%37,8) gelmektedir. Ayrıca, emekliler %20,5, ev hanımları %15,6 ve öğrenci olanlar %6,5 oranındadır. Kamu personeli, 21 kişi (%6,8) ile benzer bir temsile sahiptir. Tarım sektörü çalışanları ise en düşük katılımı gösteren gruptur ve bu grupta sadece 6 kişi (%2,0) yer almaktadır. "Diğer" çalışma alanına dahil edilenler ise toplamda 33 kişi (%10,7) ile araştırmada yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırma Katılımcılarının Demografik Özellikleri

Değişken	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	145	47,2
	Erkek	162	52,8
Yaş	15-25	73	23,8
	26-35	42	13,7
	36-45	49	16,0
	46-55	51	16,6
	56-65	64	20,8
	66 ve üzeri	28	9,1
Eğitim Durumu	İlköğretim	196	63,8
	Lise	80	26,1
	Ön Lisans	9	2,9

Değişken	Gruplar	f	%
Aylık Gelir Düzeyi (TL)	Lisans	8	2,6
	Lisans Üzeri	14	4,6
	17 Bin ve altı	110	35,8
	17.001-30.000 arası	170	55,4
	30.001 ve üzeri	27	8,8
Çalışma Alanı	Turizm	116	37,8
	Tarım	6	2,0
	Öğrenci	20	6,5
	Ev Hanımı	48	15,6
	Kamu Personeli	21	6,8
	Emekli	63	20,5
	Diğer	33	10,7

Analiz Sonuçları ve Tartışma

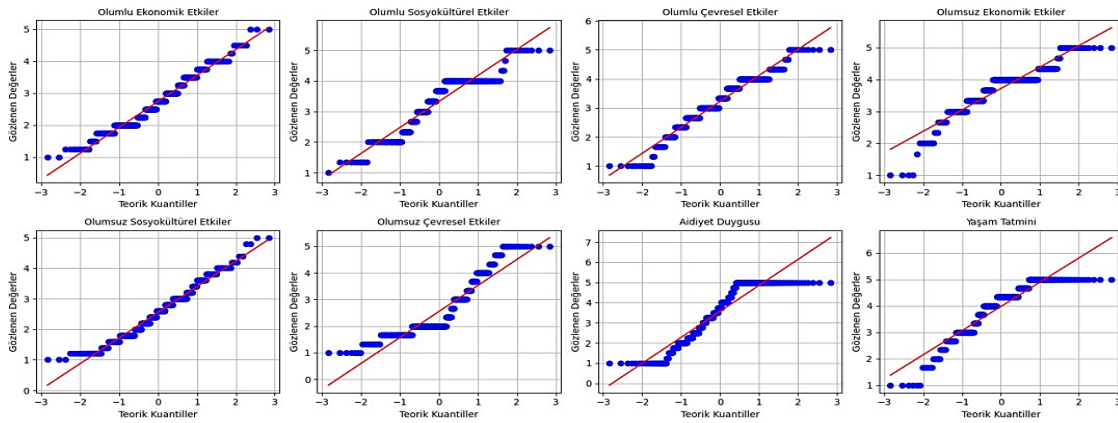
Bu aşamada SPSS programı ile yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgulara değinilmektedir. Çalışmada yer verilen 8 boyuta ilişkin tanımlayıcı istatistikler, güvenilirlik ölçütleri ve normal dağılım analizleri Tablo 2’de ele alınmıştır. Katılımcıların, turizm yatırımlarının olumlu sosyokültürel ($X=3,33$) ve çevresel etkilerini ($X=3,22$) orta düzeyde; ekonomik etkilerini ise görece daha düşük düzeyde ($X=2,73$) algıladıkları görülmektedir. Bu durum, ekonomik katkıların katılımcılar tarafından sınırlı hissedildiğini, buna karşın sosyal ve çevresel düzeydeki katkıların daha görünür hale geldiğini göstermektedir. Olumsuz etkiler incelendiğinde ise, katılımcıların olumsuz ekonomik etkileri yüksek düzeyde ($X=3,72$) algıladıkları; olumsuz sosyokültürel ($X=2,55$) ve çevresel etkilerin ($X=2,55$) ise düşük düzeyde kaldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, ekonomik maliyetlerin halk nezdinde daha çok hissedildiğini, buna karşın sosyal ve çevresel olumsuzlukların daha sınırlı algılandığını ortaya koymaktadır. Aidiyet ve yaşam tatmini değişkenlerine bakıldığında ise, her iki boyutta da katılımcıların yüksek düzeyde olumlu tutum sergilediği gözlenmektedir. Aidiyet boyutunun ortalaması $X=3,56$, yaşam tatmininin ise $X=3,98$ olarak ölçülmüştür. Bu bulgular, turizm yatırımlarının yerel halkta bir yere ait olma hissini güçlendirdiğini ve bireylerin genel yaşam memnuniyetlerini olumlu etkileyebildiğini göstermektedir. Ancak tüm değişkenlerde Shapiro-Wilk test değerlerinin anlamlı çıkması ($p<0,05$), verilerin normal dağılmadığını göstermektedir. Ayrıca, bazı değişkenlerde dikkat çekici çarpıklık ve basıklık değerleri söz konusudur. Örneğin, yaşam tatmini değişkeninde -1,641 çarpıklık ve 4,092 basıklık, olumsuz ekonomik etkide -1,015 çarpıklık ve 2,284 basıklık gibi normal dağılımdan ciddi sapmalar gözlenmiştir. Bu doğrultuda, çalışmada uygulanan non-parametrik fark testlerinin (Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H) tercih edilmesi istatistiksel açıdan uygun olmuştur. Genel olarak, elde edilen bulgular turizm yatırımlarının yerel halk üzerinde hem olumlu hem olumsuz yönlü çok boyutlu etkiler yarattığını; bu etkilerin ise boyutlara göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 2. Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizleri

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro-Wilk
Olumlu Ekonomik Etki	4	2,7370	0,81814	0,290	0,139	0,000
				-0,504	0,277	
Olumlu Sosyokültürel Etki	3	3,3268	0,89009	-0,479	0,139	0,000
				-0,606	0,277	
Olumlu Çevresel Etki	3	3,2237	0,90664	-0,429	0,139	0,000
				-0,032	0,277	
Olumsuz Ekonomik Etki	3	3,7210	0,70784	-1,015	0,139	0,000
				2,284	0,277	

Olumsuz Sosyokültürel Etki	5	2,5531	0,84460	0,329	0,139	0,000
				-0,403	0,277	
Olumsuz Çevresel Etki	3	2,5516	1,04116	0,942	0,139	0,000
				-0,157	0,277	
Aidiyet	4	3,5635	1,36992	-1,007	0,139	0,000
				-0,227	0,277	
Yaşam Tatmini	3	3,9761	0,96797	-1,641	0,139	0,000
				4,092	0,277	

Şekil 3’de yer alan Q-Q plot grafiklerine göre, anketin alt boyutlarının çoğunda dağılımların teorik normal dağılımdan sapmalar gösterdiği gözlemlenmiştir. Aidiyet Duygusu ve Olumsuz Çevresel Etkiler alt boyutlarında, özellikle uç noktalarda belirgin sapmalar mevcuttur ve bu durum, dağılımların normal dağılıma uymadığını göstermektedir. Olumlu Çevresel Etkiler, Olumlu Ekonomik Etkiler ve Olumlu Sosyokültürel Etkiler alt boyutlarında ise gözlemler teorik çizgiye genel olarak uyumlu olmasına rağmen, uç noktalarda hafif sapmalar dikkat çekmektedir. Olumsuz Ekonomik Etkiler ve Olumsuz Sosyokültürel Etkiler alt boyutlarında da benzer şekilde, genel uyum gözlenmekle birlikte, orta ve uç noktalarda dağılımın normalden saptığı görülmektedir. Yaşam Tatmini alt boyutunda ise dağılım büyük ölçüde teorik çizgiyle uyumlu olsa da, uç noktalarda hafif sapmalar bulunmaktadır. Genel olarak, Q- Q plotlar tüm alt boyutlarda dağılımların normal dağılımdan tam olarak sapabileceğini ve özellikle uç noktalarda bu sapmaların belirginleştiğini göstermektedir.

Şekil 3. Alt Boyutların Q-Q Plot Dağılımı

Mann-Whitney U testi sonuçları verilerine göre, alt boyutlar cinsiyete göre karşılaştırıldığında, bazı alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu gözlemlenmektedir (Tablo 4). Olumlu Sosyokültürel Etki alt boyutunda kadınlar (sıra ortalaması = 166,70) erkekler (sıra ortalaması = 142,64) kıyasla daha yüksek bir ortalamaya sahip olup bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p = 0,014$). Benzer şekilde, Olumsuz Çevresel Etki alt boyutunda erkekler (sıra ortalaması = 171,48) kadınlara (sıra ortalaması = 134,47) göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olup bu fark da anlamlı bulunmuştur ($p = 0,000$). Aidiyet alt boyutunda da erkekler (sıra ortalaması = 167,84) kadınlardan (sıra ortalaması = 138,54) daha yüksek bir ortalamaya göstermekte ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p = 0,003$). Yaşam Tatmini alt boyutunda kadınlar (sıra ortalaması = 141,29) ile erkekler (sıra ortalaması = 165,38) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p = 0,016$) ve bu durumda da erkekler daha yüksek bir ortalamaya sahiptir. Diğer alt boyutlarda, yani Olumlu Ekonomik Etki, Olumlu Çevresel Etki, Olumsuz Ekonomik Etki, ve Olumsuz Sosyokültürel Etki alt boyutlarında, kadın ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Bu sonuçlar, belirli alanlarda cinsiyetin algıları ve tutumları etkilediğini göstermektedir.

Tablo 1. Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Olumlu Ekonomik Etki	Kadın	154,37	22383,50	11691,500	0,945
	Erkek	153,67	24894,50		

Olumlu Sosyokültürel Etki	Kadın	166,70	24171,00	9904,000	0,014
	Erkek	142,64	23107,00		
Olumlu Çevresel Etki	Kadın	149,80	21720,50	11135,500	0,428
	Erkek	157,76	25557,50		
Olumsuz Ekonomik Etki	Kadın	147,78	21428,50	10843,500	0,227
	Erkek	159,56	25849,50		
Olumsuz Sosyokültürel Etki	Kadın	158,10	22924,00	11151,000	0,443
	Erkek	150,33	24354,00		
Olumsuz Çevresel Etki	Kadın	134,47	19497,50	8912,500	0,000
	Erkek	171,48	27780,50		
Aidiyet	Kadın	138,54	20088,50	9503,500	0,003
	Erkek	167,84	27189,50		
Yaşam Tatmini	Kadın	141,29	20486,50	9901,500	0,016
	Erkek	165,38	26791,50		

Tablo 5’de Olumlu Ekonomik Etki alt boyutunda, yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunurken ($p = 0,000$), Sille’de yaşam süresi ve eğitim durumunda anlamlı bir fark görülmemiştir. Post-hoc analiz sonuçları, 55–65 yaş grubunun “olumlu ekonomik etki” algısının 15–25, 36–45 ve 66+ yaş gruplarına kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha düşük olduğunu göstermektedir (tüm p değerleri $< 0,05$); ortalama farklar, 15–25 ve 36–45’in 55–65’e göre sırasıyla yaklaşık 0.497 ve 0.553 puan daha yüksek, 66+’ın ise 0.743 puan daha yüksek algıya sahip olduğunu göstermiştir. Buna karşılık 26–35 yaş grubu ile diğer gruplar arasında bu değişken bakımından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo 2. Olumlu Ekonomik Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	P	Eğitim	Ortalama	p
Olumlu Ekonomik Etki	15-25 Yaş	170,66	0.000	1-5yıl	172,22	0.098	İlköğretim	149,70	0.205
	26-35 Yaş	147,02		6-10 Yıl	152,09		Lise	158,68	
	36-45 Yaş	171,91		11-15 Yıl	174,20		Ön Lisans	219,11	
	46-55 Yaş	157,23		16-20 Yıl	136,01		Lisans	136,13	
	56-65 Yaş	107,72		21 ve Üzeri Yıl	148,67		Lisans Üstü	155,79	
	66 ve Üzeri Yaş	189,61							

Tablo 6’da Olumlu Sosyokültürel Etki alt boyutunda, hem yaş ($p = 0,003$) hem de eğitim durumu ($p = 0,036$) anlamlı farklılık gösterirken, Sille’de yaşam süresi açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Post-hoc analiz sonuçlarına göre, 66+ yaş grubu “olumlu sosyo-kültürel etki” algısında 15–25, 26–35, 46–55 ve 55–65 yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek bir puan göstermektedir (tüm p değerleri $< 0,05$), bu farkların ortalama büyüklükleri sırasıyla 0.44961 ile 0.65923 arasında değişmektedir. 36–45 yaş grubu ile 66+ yaş grubu arasında ise anlamlı bir fark bulunmamaktadır, yani bu yaş grubu dışında tüm yaş gruplarına kıyasla 66+ yaş grubunun algısı daha üstündür. Post-hoc analiz sonuçları, 66 yaş ve üzeri grubunun “olumlu sosyo-kültürel etki” algısının 15–25, 26–35, 46–55 ve 55–65 yaş gruplarına kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu gösterirken ($p < 0,05$), yalnızca 36–45 yaş grubu ile 66+ arasında bu bakımdan anlamlı bir fark saptanmamıştır. Post-hoc analiz sonunda eğitim durumuna göre yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Tablo 3. Olumlu Sosyokültürel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	p	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumlu Sosyokültürel Etki	15-25 Yaş	147,61	0.003	1-5yıl	152,04	0.305	İlköğretim	156,28	0.036
	26-35 Yaş	134,40		6-10 Yıl	109,09		Lise	145,25	
	36-45 Yaş	180,79		11-15 Yıl	164,61		Ön Lisans	234,56	
	46-55 Yaş	148,65		16-20 Yıl	145,28		Lisans	131,63	
	56-65 Yaş	137,92		21 ve Üzeri Yıl	158,50		Lisans Üstü	133,14	
	66 ve Üzeri Yaş	199,68							

Tablo 7’de Olumlu Çevresel Etki alt boyutunda, yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunurken ($p = 0,000$), diğer değişkenlerde anlamlı fark gözlenmemiştir. Post-hoc analiz sonuçlarına göre, 66 yaş ve üzeri grubunun “olumlu çevresel etki” algısı, 15–25, 26–35 ve 55–65 yaş gruplarına kıyasla anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuş ($p < 0,05$). Ayrıca, 46–55 yaş grubu da 15–25 yaş grubuna göre daha yüksek bir olumlu çevresel etki algısına sahip. Post-hoc analiz sonuçları, 66 yaş ve üzeri grubunun “olumlu çevresel etki” algısının 15–25, 26–35 ve 55–65 yaş gruplarına kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu ($p < 0,05$) göstermiş; bunun yanında 46–55 yaş grubu da 15–25’e göre daha yüksek “olumlu çevresel etki” algılamıştır.

Tablo 4. Olumlu Çevresel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	p	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumlu Çevresel Etki	15-25 Yaş	124,53	0.000	1-5yıl	135,17	0.089	İlköğretim	160,89	0.354
	26-35 Yaş	130,26		6-10 Yıl	108,59		Lise	144,88	
	36-45 Yaş	168,42		11-15 Yıl	146,06		Ön Lisans	128,17	
	46-55 Yaş	181,87		16-20 Yıl	156,87		Lisans	116,00	
	56-65 Yaş	147,73		21 ve Üzeri Yıl	165,99		Lisans Üstü	148,00	
	66 ve Üzeri Yaş	204,75							

Tablo 8’de Olumsuz Ekonomik Etki alt boyutunda, yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p = 0,005$) bulunurken, Sille’de yaşam süresi ve eğitim durumunda anlamlı fark bulunmamaktadır. Post-hoc sonuçlarına bakıldığında 56-65 yaş ve 15-25 yaş arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı ($p = 0,070$), ancak bu fark sınırdadır. 56-65 yaş grubunun olumsuz ekonomik etkileri, gençlere göre daha yüksek olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 5. Olumsuz Ekonomik Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	p	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumsuz Ekonomik Etki	15-25 Yaş	131,17	0.005	1-5yıl	124,40	0.050	İlköğretim	158,39	0.266
	26-35 Yaş	176,29		6-10 Yıl	135,68		Lise	144,62	

36-45 Yaş	136,04	11-15 Yıl	157,05	Ön Lisans	105,00
46-55 Yaş	146,35	16-20 Yıl	149,34	Lisans	162,50
56-65 Yaş	179,25	21 ve Üzeri Yıl	166,95	Lisans Üstü	172,86
66 ve Üzeri Yaş	167,73				

Tablo 9’da Olumsuz Sosyokültürel Etki alt boyutunda, yaş ($p = 0,013$) ve eğitim ($p = 0,009$) durumlarında anlamlı farklılıklar bulunurken, Sille’de yaşam süresi açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Post-hoc sonuçlarına bakıldığında 46-55 yaş ve 56-65 yaş arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p = 0,049$). 46-55 yaş grubunun olumsuz ekonomik etkileri 56-65 yaşa göre daha fazla algılandıkları görülmektedir. Eğitim düzeyi bakımından, tabloda ilköğretim ile lise arasında $-0,29673$ puanlık bir fark görülmekle birlikte ($p=0,052$), bu değer $0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmemiştir; dolayısıyla lise grubunun ortalaması ilköğretime göre yaklaşık $0,30$ puan daha yüksek olsa da (ilköğretim - lise = $-0,29673$), fark “sınırdan” kalmıştır.

Tablo 6. Olumsuz Sosyokültürel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	p	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumsuz Sosyokültürel Etki	15-25 Yaş	162,41	0.013	1-5yıl	153,71	0.302	İlköğretim	143,99	0.009
	26-35 Yaş	172,90		6-10 Yıl	179,32		Lise	179,81	
	36-45 Yaş	155,82		11-15 Yıl	169,58		Ön Lisans	201,28	
	46-55 Yaş	174,83		16-20 Yıl	136,93		Lisans	127,13	
	56-65 Yaş	125,65		21 ve Üzeri Yıl	154,25		Lisans Üstü	131,64	
	66 ve Üzeri Yaş	127,39							

Tablo 10’da Olumsuz Çevresel Etki alt boyutunda, hem yaş ($p = 0,003$), hem Sille’de yaşam süresi ($p = 0,042$), hem de eğitim durumu ($p = 0,000$) açısından anlamlı farklar gözlenmiştir. Post-hoc analiz sonuçları, 46–55 yaş grubunun “olumsuz sosyo-kültürel etki” puanının 55–65 yaş grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksek olduğunu ($p=0,049$) göstermektedir. Bu sonuç, 46–55 yaş grubunun bu alanda daha olumsuz bir algı sergilediğini işaret etmektedir. Post-hoc analiz, yalnızca 46–55 yaş grubunun “olumsuz sosyo-kültürel etki” algısının 55–65 yaş grubuna göre anlamlı derecede daha yüksek olduğunu ortaya koymuş ($p=0,049$, fark= $0,44430$), diğer yaş grupları arasındaki farklar ise istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Sille’de yaşam süresi açısından Post-hoc analizinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bunun nedeni Kruskal Wallis testi sonucunda sig. ($p = 0,042$) değerinin $.05$ ’e çok yakın olmasından kaynaklanıyor olabilir. Eğitim düzeyi açısından ise ilköğretim düzeyinin liseye göre $-0,36369$ puan ($p=0,045$) ve lisansüstüne göre $-1,26190$ puan ($p=0,048$) daha düşük bir ortalaması olduğu saptanmıştır (yani lise ve lisansüstü mezunlarının “olumsuz çevresel etki” ortalamaları sırasıyla ilköğretime göre yaklaşık $0,36$ ve $1,26$ puan daha yüksek çıkmıştır), bu da özellikle lisansüstü düzeydekilerin “olumsuz çevresel etki” algısının ilköğretim grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı biçimde arttığını göstermektedir.

Tablo 7. Olumsuz Çevresel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumsuz Çevresel Etki	15-25 Yaş	181,45	0.003	1-5yıl	173,96	0.042	İlköğretim	138,79	0.000
	26-35 Yaş	165,62		6-10 Yıl	207,00		Lise	172,65	
	36-45 Yaş	145,79		11-15 Yıl	160,73		Ön Lisans	201,28	
	46-55 Yaş	158,73		16-20 Yıl	137,20		Lisans	171,38	
	56-65 Yaş	121,88		21 ve Üzeri Yıl	148,12		Lisans Üstü	220,07	
	66 ve Üzeri Yaş	144,20							

Tablo 11’de Aidiyet alt boyutunda, Sille’de yaşam süresi ($p = 0,464$), yaş ($p = 0,081$) ve eğitime ($p = 0,301$) göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 8. Aidiyet Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Sıra Ortalaması	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Sıra Ortalaması	P
Aidiyet	15-25 Yaş	132,39	0.081	1-5yıl	125,06	0.464	İlköğretim	161,63	0.301
	26-35 Yaş	136,14		6-10 Yıl	121,09		Lise	146,91	
	36-45 Yaş	156,73		11-15 Yıl	140,64		Ön Lisans	113,78	
	46-55 Yaş	143,18		16-20 Yıl	171,02		Lisans	168,38	
	56-65 Yaş	178,74		21 ve Üzeri Yıl	163,81		Lisans Üstü	105,36	
	66 ve Üzeri Yaş	195,50							

Tablo 12’de Yaşam Tatmini alt boyutunda ise yaşa ($p = 0,296$), Sille’de yaşam süresine ($p = 0,401$) ve eğitim durumuna göre ($p = 0,061$) istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmamaktadır.

Tablo 9. Yaşam Tatmini Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Yaşam Tatmini	15-25 Yaş	115,58	0.296	1-5yıl	121,88	0.401	İlköğretim	170,85	0.061
	26-35 Yaş	116,43		6-10 Yıl	122,27		Lise	109,76	
	36-45 Yaş	156,83		11-15 Yıl	113,20		Ön Lisans	147,44	
	46-55 Yaş	155,95		16-20 Yıl	175,59		Lisans	148,25	
	56-65 Yaş	202,01		21 ve Üzeri Yıl	173,09		Lisans Üstü	178,43	
	66 ve Üzeri Yaş	192,30							

Verilere göre, çalışma alanı ve gelir düzeyinin alt boyutlar üzerindeki etkileri istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir. Tablo 13’de Olumlu Ekonomik Etki alt boyutunda, turizm, tarım ve kamu çalışanları gibi gruplarda anlamlı farklılıklar bulunmuş olup ($p = 0,002$), gelir düzeyi açısından da 17 bin ve altı gelir grubuyla 30 bin ve üzeri gelir grubu arasında belirgin bir fark vardır ($p = 0,000$). Post-hoc analiz sonuçlarına göre Turizm sektöründe çalışanların “olumlu ekonomik etki” algısı, Ev Hanımı grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur (fark = 0,41846; $p=0,023$). Diğer çalışma alanları arasında ise benzer bir farklılığa rastlanmamış, yani çalışma alanı faktörü Turizm–Ev Hanımı karşılaştırması dışında “olumlu ekonomik etki” üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir. 30 bin ve üzeri grubu, hem 17 bin ve altı grubundan (fark = 0,73544; $p=0,001$) hem de 17000–30000 grubundan (fark = 0,58437; $p=0,005$) anlamlı düzeyde daha yüksek bir “olumlu ekonomik etki” algısına sahiptir. Gelir arttıkça “olumlu ekonomik etki” algısı da yükselme eğilimi göstermektedir; özellikle “30 bin ve üzeri” gelir grubundakiler bu etkiyi diğer gruplara göre daha yüksek algılamaktadır.

Tablo 10. Olumlu Ekonomik Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumlu Ekonomik Etki	Turizm	175,68	0,002	17 Bin ve Altı	133,62	0,000
	Tarım	171,67		17001-30000	157,96	
	Öğrenci	157,13		30001 ve Üzeri	212,07	
	Ev Hanımı	126,66				
	Kamu	186,88				
	Emekli	138,71				
	Diğer	120,73				

Tablo 14’de Olumlu Sosyokültürel Etki alt boyutunda, çalışma alanında anlamlı farklar bulunurken ($p = 0,002$), gelir düzeyinde anlamlı bir fark görülmemiştir ($p = 0,078$). Yapılan post-hoc analiz, “olumlu sosyo-kültürel etki” algısı bakımından Turizm grubu ile Tarım (fark = 0,72510; $p=0,037$) ve Emekli (fark = 0,44996; $p=0,043$) grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir; her iki durumda da Turizm grubu daha yüksek algıya sahiptir. Benzer şekilde Ev Hanımı ve Kamu grupları da Tarım grubundan sırasıyla 0,70139 ($p=0,039$) ve 0,95238 ($p=0,022$) puan daha yüksek ortalama “olumlu sosyo-kültürel etki” algılamaktadır.

Tablo 11. Olumlu Sosyokültürel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumlu Sosyokültürel Etki	Turizm	168,61	0,002	17 Bin ve Altı	152,68	0,078
	Tarım	89,33		17001-30000	149,24	
	Öğrenci	130,08		30001 ve Üzeri	189,31	
	Ev Hanımı	168,61				
	Kamu	189,86				
	Emekli	131,58				
	Diğer	127,64				

Tablo 15’de Olumlu Çevresel Etki alt boyutunda ise hem çalışma alanı ($p = 0,001$) hem de gelir düzeyi ($p = 0,002$) açısından anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Post-hoc analizler, “olumlu çevresel etki” açısından Kamu grubunun hem Tarım (fark $\approx 0,93651$; $p=0,002$) hem de Öğrenci (fark $\approx 1,15873$; $p=0,001$) ve Diğer (fark $\approx 0,96681$; $p=0,023$) gruplarına kıyasla anlamlı derecede daha yüksek bir algıya sahip olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde Emekli grubu da Tarım’a göre 0,50794 ($p=0,005$) ve Öğrenci’ye göre 0,73016 ($p=0,008$) puan daha yüksek “olumlu çevresel etki” ortalamasına sahiptir. Yapılan post-hoc analiz sonuçları, “30 bin ve üzeri” gelir grubunun “17000–30000” gelir grubuna kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek bir “olumlu çevresel etki” algısına sahip olduğunu (fark = 0,61293; $p=0,000$) ortaya koyarken, “17 bin ve altı” grubunun her iki gruba göre de istatistiksel olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle, orta gelir düzeyindekilere göre yüksek gelirli katılımcılar “olumlu çevresel etki”yi daha yüksek oranda algılamaktadır.

Tablo 12. Olumlu Çevresel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumlu Çevresel Etki	Turizm	150,72	0,001	17 Bin ve Altı	164,14	0,002
	Tarım	105,83		17001-30000	140,27	
	Öğrenci	95,30		30001 ve Üzeri	199,15	
	Ev Hanımı	159,97				
	Kamu	208,17				
	Emekli	171,75				
	Diğer	132,83				

Tablo 16’da Olumsuz Ekonomik Etki alt boyutunda, turizm ve kamu çalışanları arasında anlamlı farklar bulunurken ($p = 0,020$), gelir düzeyinde de anlamlı farklar vardır ($p = 0,007$). Post-hoc analiz, Emekli grubunun “olumsuz ekonomik etki” algısının Tarım grubuna göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu (tarım – emekli = $-0,79365$; $p=0,030$) ortaya koymuştur. Bu bulgu, Emeklilerin olumsuz ekonomik etkileri Tarım sektörü çalışanlarına nazaran daha yoğun hissettiklerini göstermektedir. Post-hoc analiz sonuçlarına göre, “17 bin ve altı” gelir grubunun “17000–30000” grubuna kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek bir “olumsuz ekonomik etki” puanına sahip olduğu (fark = $0,24795$; $p=0,006$) saptanmıştır. Buna karşın “17 bin ve altı – 30 bin ve üzeri” ve “17000–30000 – 30 bin ve üzeri” arasındaki karşılaştırmalarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Dolayısıyla en düşük gelir düzeyine sahip katılımcıların (17 bin ve altı), orta gelir grubundakilere (17000–30000) oranla olumsuz ekonomik etkileri daha güçlü biçimde algıladıkları söylenebilir.

Tablo 13. Olumsuz Ekonomik Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumsuz Ekonomik Etki	Turizm	156,26	0,020	17 Bin ve Altı	172,42	0,007
	Tarım	60,00		17001-30000	140,42	
	Öğrenci	121,63		30001 ve Üzeri	164,46	
	Ev Hanımı	158,45				
	Kamu	154,74				
	Emekli	174,05				
	Diğer	137,56				

Tablo 17’de Olumsuz Sosyokültürel Etki alt boyutunda, çalışma alanı ($p = 0,013$) ve gelir düzeyi ($p = 0,015$) açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ancak Çalışma grubundaki bu anlamlı fark Post-hoc analizine yansımamakta olup istatistiksel olarak yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Benzer şekilde gelir düzeyinde de aynı durum söz konusudur. Post-hoc analizi sonucunda hiçbir grup çifti arasında $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 14. Olumsuz Sosyokültürel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumsuz Sosyokültürel Etki	Turizm	151,81	0,013	17 Bin ve Altı	136,03	0,015
	Tarım	129,67		17001-30000	161,10	
	Öğrenci	197,73		30001 ve Üzeri	182,54	
	Ev Hanımı	154,35				
	Kamu	159,69				
	Emekli	126,80				
	Diğer	187,41				

Tablo 18’de Olumsuz Çevresel Etki alt boyutunda, hem çalışma alanı ($p = 0,000$) hem de gelir düzeyi ($p=0,001$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklar mevcuttur. “Olumsuz çevresel etki” açısından Turizm grubunun Ev Hanımı grubuna göre daha yüksek (fark = $0,46240$; $p=0,017$), ancak Diğer grubuna göre daha düşük (fark = $-0,83621$; $p=0,030$) bir ortalamaya sahip olduğu görülmektedir; benzer şekilde Öğrenci grubu Ev Hanımı’na göre ($1,18194$; $p=0,003$), Diğer grubu da Ev Hanımı’na ($-1,29861$; $p=0,000$) ve Emekli’ye ($-0,91005$; $p=0,014$) kıyasla daha yüksek bir “olumsuz çevresel etki” algısına sahiptir. Bu sonuçlar, “Diğer” çalışma alanına mensup katılımcıların çoğu gruba göre daha yüksek, Ev Hanımı grubunun ise Turizm, Öğrenci ve Diğer’e nazaran daha düşük “olumsuz çevresel etki” algıladıklarını ortaya koymaktadır. Post-hoc analiz sonuçları, “17000–30000” gelir grubunun “17 bin ve altı” grubuna göre anlamlı düzeyde daha yüksek bir “olumsuz çevresel etki” algısına sahip olduğunu (fark = $0,53672$; $p=0,000$) göstermektedir. Buna karşın, “17 bin ve altı – 30 bin ve üzeri” ve “17000–30000 – 30 bin ve üzeri” gelir grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. Başka bir deyişle, orta gelir grubundakiler (17000–30000), düşük gelir grubundakilere (17 bin ve altı) kıyasla daha yüksek “olumsuz çevresel etki”

algılamakla birlikte, yüksek gelir (30 bin ve üzeri) düzeyindekilerle benzer bir ortalama sergilemektedir.

Tablo 15. Olumsuz Çevresel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumsuz Çevresel Etki	Turizm	150,19	0,000	17 Bin ve Altı	134,45	0,001
	Tarım	125,67		17001-30000	170,65	
	Öğrenci	207,98		30001 ve Üzeri	128,80	
	Ev Hanımı	107,59				
	Kamu	157,38				
	Emekli	155,36				
	Diğer	202,61				

Tablo 19'da Aidiyet alt boyutunda, çalışma alanı ($p = 0,005$) ve gelir düzeyi ($p = 0,046$) farklılık göstermektedir. Çalışma grubundaki bu anlamlı fark Post-hoc analizine yansımamakta olup istatistiksel olarak yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 16. Aidiyet Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Aidiyet	Turizm	132,56	0,005	17 Bin ve Altı	175,96	0,046
	Tarım	144,00		17001-30000	138,14	
	Öğrenci	110,85		30001 ve Üzeri	164,35	
	Ev Hanımı	156,27				
	Kamu	173,81				
	Emekli	198,83				
	Diğer	155,83				

Tablo 20'de, Yaşam Tatmini alt boyutunda da çalışma alanına göre ($p = 0,000$) anlamlı farklılıklar varken ve gelir düzeyine göre ($p = 0,178$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Post-hoc analiz sonuçlarına göre, "Yaşam Tatmini" açısından Turizm grubunun ortalaması, Tarım grubuna kıyasla anlamlı biçimde daha düşük bulunmuştur (fark = $-0,70019$; $p = 0,000$). Post-hoc analiz sonuçları, Tarım çalışanlarının yaşam tatminlerinin Turizm çalışanlarına göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Tarım grubu, Ev Hanımı grubuna göre de anlamlı derecede daha yüksek bir yaşam tatmini algısına sahiptir (fark = $0,60417$; $p = 0,000$). Bu sonuçlar, Tarım sektöründeki kişilerin yaşam tatminlerinin, diğer gruplara göre daha yüksek olduğunu işaret etmektedir. Tarım grubunun "yaşam tatmini" puanının hem Turizm'e (fark = $-0,70019$; $p = 0,000$) hem de Ev Hanımı'na (fark = $0,60417$; $p = 0,000$) kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu göstermektedir. Başka bir deyişle, Turizm grubu Tarım'ın gerisinde kalırken (Turizm < Tarım), Ev Hanımı grubu da Tarım'a göre daha düşük bir "yaşam tatmini" algısına sahiptir.

Tablo 17. Yaşam Tatmini Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Yaşam Tatmini	Turizm	129,75	0,000	17 Bin ve Altı	194,40	0,178
	Tarım	107,33		17001-30000	129,12	
	Öğrenci	102,53		30001 ve Üzeri	146,04	
	Ev Hanımı	169,77				
	Kamu	163,88				
	Emekli	209,93				
	Diğer	142,92				

SONUÇ

Bu araştırmada, Konya'nın Selçuklu ilçesine bağlı Sille Mahallesi'nde gerçekleştirilen turizm yatırımlarının, yerel halkın algıları üzerindeki etkileri ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlarda incelenmiştir. Sille'nin tarihî, kültürel ve doğal dokusunu koruyarak yeniden turizm rotasına dahil edilmesi, bölgenin turistik potansiyelini artırmış ve bu süreçte yerel halk çeşitli açılardan dönüşüm yaşamıştır. Çalışmanın bulguları, bu dönüşümün halk üzerindeki etkilerini anlamak adına önemli ipuçları sunmaktadır.

Veriler doğrultusunda, katılımcıların turizmin bölgeye sağladığı katkılara genel olarak olumlu yaklaştıkları görülmektedir. Özellikle ekonomik boyutta, turizmin iş imkânı sağlaması, yeni gelir kaynakları yaratması ve yerel ürünlerin değerlendirilmesine olanak tanınması, halk nezdinde olumlu karşılanmıştır. Ancak bu olumlu yaklaşımın, katılımcıların yaş, eğitim ve gelir düzeyine göre anlamlı biçimde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Eğitim ve gelir düzeyi arttıkça turizmin olumlu ekonomik etkilerine dair algıların daha da güçlendiği gözlenmiştir. Benzer şekilde, çalışan bireylerin ekonomik faydaları daha çok hissettikleri anlaşılmıştır. Buna karşılık, işsiz ve emekli bireyler turizmin ekonomik getirilerinden daha az fayda sağladıkları için bu boyutta daha olumsuz bir yaklaşım sergilemektedir.

Sosyo-kültürel etkiler açısından bakıldığında, turizmin bölgeye canlılık kazandırdığı, kültürel mirasın korunmasına katkı sağladığı ve yerel halk ile turistler arasında etkileşimi artırdığı yönünde algılar oluşmuştur. Bu durum, Sille'de unutulmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatlarının yeniden canlanması, kültürel değerlerin görünürlük kazanması ve bölge kimliğinin öne çıkarılması gibi gelişmelerle ilişkilendirilebilir. Ancak bazı katılımcılar, bu etkileşim sürecinin toplumsal huzuru zedeleyebileceği, geleneksel yaşam biçimlerini olumsuz etkileyebileceği yönünde endişelere de sahiptir. Bu da, turizmin kültürel ticarileşme ve kimlik aşınması risklerini barındırdığını ortaya koymaktadır.

Çevresel etkiler yönünden elde edilen bulgular ise görece daha karmaşık bir tabloyu yansıtmaktadır. Turizm yatırımlarının çevrenin düzenlenmesine, tarihi yapıların onarılmasına ve genel görünümünün iyileştirilmesine katkı sunduğu yönündeki olumlu değerlendirmeler, halkın çevresel farkındalığının yükseldiğine işaret etmektedir. Öte yandan, özellikle genç katılımcıların, turizm faaliyetlerinin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini (kalabalık, gürültü, atık vb.) daha yüksek düzeyde algıladığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, genç bireylerin çevresel konulara daha duyarlı olduklarını göstermekte; turizm planlamasında çevre duyarlılığının önemine dikkat çekmektedir.

Çalışmanın bütününe bakıldığında, Sille'deki turizm yatırımlarının halk tarafından genel olarak olumlu karşılandığı ancak demografik değişkenlerin (yaş, eğitim, gelir, çalışma durumu) bu algıyı önemli ölçüde farklılaştırdığı görülmektedir. Bu durum, yerel halkın homojen bir yapıdan uzak olduğunu, dolayısıyla turizm politikalarının bu heterojenliği göz önünde bulundurarak şekillendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle kadın katılımcıların bazı etkileri daha az fark ettikleri ya da göz ardı ettikleri yönündeki bulgular, cinsiyet temelli sosyal rollerin ve katılım düzeylerinin de etkili olabileceğini düşündürmektedir. Ayrıca evli bireylerin, bekar bireylere kıyasla daha olumlu algılara sahip olması, aile temelli sosyal bağların turizmle kurulan ilişkiyi etkileyebileceğini ortaya koymaktadır.

Sille örneğinde görüldüğü üzere, yerel halkın turizm yatırımlarına verdiği tepki çok katmanlı bir yapı sergilemektedir. Ekonomik fayda, kültürel koruma ve çevresel duyarlılık gibi unsurlar, halkın tutum ve beklentilerini şekillendiren temel etmenlerdir. Ancak bu faydaların sürdürülebilir olabilmesi, yalnızca yatırımların fiziki boyutuna değil; halkla kurulan iletişim biçimine, katılımcı mekanizmalara ve adil kaynak dağılımına da bağlıdır.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler, sürdürülebilir turizmin yalnızca fiziksel mekâna yönelik yatırımlarla değil; sosyal sürdürülebilirlik ilkeleriyle birlikte düşünülmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Katılımcıların özellikle ekonomik katkıya ve istihdama vurgu yapmaları, turizm yatırımlarının halkın geçim kaynaklarına doğrudan etkide bulunmasının önemini göstermektedir. Bu bağlamda, turizmin yalnızca hizmet sunumu ile sınırlı kalmaması, yerel ürünlerin pazarlanması, girişimciliğin desteklenmesi ve kadınların ekonomik sürece daha aktif katılımının sağlanması gibi hedeflerle desteklenmesi gerekmektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları da dikkate alınarak, benzer çalışmaların farklı bölgelerde tekrarlanması, karşılaştırmalı analizlerin yapılması ve zamansal değişimin izlenmesi önerilmektedir. Ayrıca nitel veri toplama tekniklerinin (görüşme, odak grup vb.) de dahil edilerek halkın algılarının daha derinlemesine incelenmesi, gelecekteki araştırmalara katkı sunacaktır. Yerel halkın katılımını önceleyen planlama yaklaşımlarının benimsenmesi, turizmin sosyal bütünleşmeyi destekleyecek şekilde yönlendirilmesine imkân tanıyacaktır.

Araştırmanın sonuçları ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

- Turizm yatırımları planlanırken, halkın eğitim, yaş ve gelir düzeyine göre farklı algılar geliştirebildiği göz önünde bulundurulmalı; bu farklılıkları dengeleyici sosyal politikalarla destekleyici önlemler alınmalıdır.
- Kadınların, gençlerin ve düşük gelir grubunun turizm sürecine aktif katılımı teşvik edilmeli; bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları artırılmalıdır.
- Turizm faaliyetlerinin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak adına, atık yönetimi, taşıma kapasitesi ve yeşil alanların korunması gibi çevreci stratejilere öncelik verilmelidir.

- Geleneksel el sanatları, kültürel etkinlikler ve yerel üretim desteklenerek, bölgenin kültürel sürdürülebilirliği güvence altına alınmalı; bu ürünlerin turizmle ilişkilendirilmesi sağlanmalıdır.
- Yerel halkın karar alma süreçlerine dâhil edilmesi ve ekonomik faydanın adil dağılımı sağlanarak toplumsal destek sürdürülebilir kılınmalıdır.

Elde edilen bulgular yalnızca Sille özelinde değil, benzer kültürel ve tarihsel değerlere sahip diğer destinasyonlar için de yol gösterici niteliktedir. Turizm yatırımlarının planlama aşamasından itibaren yerel halkın katılımı ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması, hem toplumsal kabulü hem de sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecektir. Gelecek araştırmalarda farklı turizm türlerinin etkileri karşılaştırmalı olarak ele alınarak, daha geniş örneklerle genellenebilir sonuçlara ulaşılması mümkündür. Böylece, turizm yatırımlarının yerel düzeydeki sosyoekonomik etkilerine dair daha kapsamlı politikalar geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Agarwal, S., Isha, T., Irappa, T. V., Akaremsetty, S., & Shekhar, C. (2023). The impact of tourism on local communities: A literature review of socio-economic factors. *Journal of Harbin engineering university*, 44(8), 1851-1859. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8314700>
- Akgöz, E. (2023). A Study On Determining The Effect Of Gastronomy Activities On Destination Promotion. *Economy & Business Journal*, 17(1), 250-264.
- Aklanoğlu, F., & Erdoğan, E. (2011). Sille (Konya) Yerleşiminin Sürdürülebilirliği için Ekolojik Tasarım Önerileri. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8(2), 119-131.
- Amoiradis, C., Velissariou, E., & Stankova, M. (2021). Tourism as a socio-cultural phenomenon: A critical analysis. *Journal of Social and Political Sciences*, 4(2), 10-21. <http://dx.doi.org/10.31014/aior.1991.04.02.271>
- Arslan, M. (2022). Yerel kalkınmanın yansıması olarak belediye yatırımları. *Türk Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 41-52.
- Ayazlar, R., & Ayazlar, G. (2016). Yerel halkın turizmin etkilerine yönelik tutumunda aidiyet duygusu ve yaşam tatmininin rolü. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1451-1470.
- Azıklı, S., & Özgür, H. (2006). Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri. Edt. Atila YÜKSEL, Murat HANÇER. *Turizm: İlkeler ve Yönetim*, 121-142. Ankara, Turhan Kitabevi
- Boz, M. (2019). Turizm destinasyonunun sürdürülebilir rekabet avantajı sağlayabilmesinde doğal ve tarihi çevrenin önemi: Çanakkale örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 146-158. <https://doi.org/10.26677/tr1010.2019.90>
- Bölükbaş, S., & Büyükipekci, S. (2020). Kop bölgesi üniversiteleri turizm fakültesi öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine bakış açılarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23(1), 341-357. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.691936>
- Büyükaşvarcı, A., Akmeşe, H., & Aras, S. (2016). Turistik destinasyonun kırsal turizm potansiyelinin değerlendirilmesi: Sille örneği. *3rd International Congress on Social Sciences, China to Adriatic: Kongre Kitabı*, 1-7. Antalya / Turkey, 27-30 Ekim.
- Büyükaşvarcı, A., Şapıcılar, M. C., & Yılmaz, G. (2016). Yöresel yemeklerin turizm işletmelerinde kullanılma durumu: Konya örneği. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 4(4), 165-181.
- Calero, C., & Turner, L. W. (2019). Regional economic development and tourism: A literature review to highlight future directions for regional tourism research. *Tourism Economics*, 26(1), 3-26. <https://doi.org/10.1177/1354816619881244>
- Cengiz, E., & Kırkbir, F., (2007). Yerel halk tarafından algılanan toplam turizm etkisi ile turizm desteği arasındaki ilişkiye yönelik yapısal bir model önerisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (1), 19-37.
- Cohen, E. (1988). Authenticity and commoditization in tourism. *Annals of tourism research*, 15(3), 371-386. [https://doi.org/10.1016/0160-7383\(88\)90028-X](https://doi.org/10.1016/0160-7383(88)90028-X)
- Çaycı, A. (1996). Türk-İslam Mimarisinde Sille Çarşısı Hamamı. *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6, 309-319.
- Çetintaş, E. (2018). Sille çömlekçilik geleneği ve bugünü. *Kalemişi-Türk Sanatları Dergisi*, 6(13), 427-438.
- Dayan, G., & Yıldırım, M. F. (2024). Post-Republican migrant communities and migration gastronomy in Türkiye. In *Current issues in social sciences IV: Global economy*. Çizgi Kitabevi Publishing. 114-134.
- Ertuş, Ş., Sönmez, E., Torun, A., & Kulak Torun, F. (2017). The Awareness of Locals in Culture Tourism: The Sample of Sille/Konya. *Journal of Sustainable Development*, 10(2), 125-134. <https://doi.org/10.5539/jsd.v10n2p125>

- Ertuna, B., Güney, S., Güven, Ö., & Aydemir, N. (2012). Yerel halkın kırsal turizm gelişimine katılma isteğini etkileyen unsurlar: Kastamonu örneği. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 2(2), 59-66.
- Godovykh, M., Fyall, A., & Pizam, A. (2025). Exploring the Impacts of Tourism on the Well-Being of Local Communities. *Sustainability*, 17(13), 5849. <https://doi.org/10.3390/su17135849>
- Greenwood, D. J. (1989). Culture by the pound: an anthropological perspective on tourism as cultural commoditization. *Hosts and Guests: The Anthropology of Tourism*, ed. W. L. Smith. 171-185. Pennsylvania, University of Pennsylvania Press.
- Karadeniz, E., Kandır, S. Y., & Önal, Y. B. (2007). Seçilmiş paydaşların SWOT yöntemiyle Türk turizm yatırımlarının değerlendirilmesine yönelik bir pilot çalışma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 195-205.
- Konyalı, İ. H. (1997). *Abideleri ve kitabeleri ile Konya tarihi*. Ankara: Burak Matbaası.
- Mimiroğlu, İ. M. (2012). *Sille Kültür Vadisi (2. Baskı)*. Konya: Bilge Basım.
- Mimiroğlu, İ. M., & Salkitzoglou, T. A. (2019). Nüfus mübadelesi ve sonrasında Silleli Rumlar. A. Aköz, D. Yörük ve H. Karpuz (Ed.), *Konya Ticaret Odası Konya Kitabı XVII - Geçmişten Günümüze Göçler*, Cilt II (s. 193). Konya Ticaret Odası Yayınları.
- Okuyucu, A. & Somuncu, M. (2012). Kültürel mirasın korunması ve turizm amaçlı kullanılmasında yerel halkın algı ve tutumlarının belirlenmesi: Osmaneli ilçe merkezi örneği. *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi*, 4(1), 37-52. https://doi.org/10.1501/Csaum_0000000061.
- Özdemir, M., & Kervankıran, İ. (2011). Turizm ve turizmin etkileri konusunda yerel halkın yaklaşımlarının belirlenmesi: Afyonkarahisar örneği. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (24), 1-25.
- Özyurt, M., & Dişli, G. (2021). Tarihi Sille Kenti UNESCO Dünya Miras Adaylığı Önerisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 169-192.
- Robina-Ramirez, R., Torrecilla-Pinero, J., Leal-Solis, A., & Pavón-Pérez, J. A. (2024). Tourism as a driver of economic and social development in underdeveloped regions. *Regional Science Policy & Practice*, 16(1), 12639. <https://doi.org/10.1111/rsp3.12639>
- Sarıbaş, E., & Adanalı, A. (2012). Turizm Yatırımlarının Yerel Kalkınmaya Etkisi: Çanakkale İli Örneği. *Journal of Academic Social Science Studies*, 5(5), 671-688.
- Seçim, Y., & Arslan, Ö. (2023). Slow food current and investigation of its applicability to Sille Village. *Tourism Economics, Management and Policy Research*, 3(2), 75-85.
- Selçuklu Belediyesi. (2024). 2. Uluslararası Sille Sempozyumu sona erdi. Selçuklu Belediyesi. (Erişim tarihi 16 Temmuz 2025), <https://www.selcuklu.bel.tr/p/haber/3603/2uluslararasi-sille-sempozyumu-sona-erdi/>
- Sharpley, R. (2009). *Tourism development and the environment: Beyond sustainability?*. London, Routledge.
- Şengel, Ü. (2021). Chronology of the Interaction between the Industrial revolution and modern tourism flows. *Journal of Tourism Intelligence and Smartness*, 4(1), 19-30.
- Tapur, T. (2009). Konya'da tarihi bir yerleşim merkezi: Sille. *Türk Coğrafya Dergisi*, 53, 15- 30.
- Taşçı, M. N. (2020). Destinasyon performansının turizmde rekabet gücüne etkisi; Sille destinasyonu üzerine bir araştırma (Yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Timothy, D. J. (1999). Participatory planning a view of tourism in Indonesia. *Annals of tourism research*, 26(2), 371-391. [https://doi.org/10.1016/S0160-7383\(98\)00104-2](https://doi.org/10.1016/S0160-7383(98)00104-2)
- Tosun, C. (2001). Challenges of sustainable tourism development in the developing world: the case of Turkey. *Tourism management*, 22(3), 289-303. [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(00\)00060-1](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(00)00060-1)
- Turan Koyuncu, F. (2024). Tourism Activities in the Context of Ecological Footprint: Panel Data Analysis For Mediterranean Countries. *Ege Academic Review*, 24(2), 321-336. <https://doi.org/10.21121/eab.24.02.12>
- Ünüvar, Ş., & Yıldırım, M. F. (2025). Tarihsel süreçte Konya'da yeme içme mekânlarına bir bakış. In *Konya turizm araştırmaları*. Eğitim Yayınevi. 17-40.
- Ünüvar, Ş., Yıldırım, M. F., & Önal, B. (2025). Sürdürülebilir gastronomi açısından Altınkekin mutfak kültürünün değerlendirilmesi. *2nd International Beyşehir Gastronomy Culture and Tourism Congress Full Text Proceedings Book*. 48-65. Konya, Türkiye. 25-26 Nisan.
- World Tourism Organization (UNWTO). (2005). *Making tourism more sustainable: A guide for policy makers. Indicators of Sustainable Development for Tourism Destinations*.